

ЕВРОПЕЙСКА СМЕТНА ПАЛАТА
TRIBUNAL DE CUENTAS EUROPEO
EVROPSKÝ ÚČETNÍ DVŮR
DEN EUROPÆISKE REVISIONSRET
EUROPÄISCHER RECHNUNGSHOF
EUROOPA KONTROLLIKODA
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ
EURÓPSKY DVOR AUDÍTOROV
COUR DES COMPTES EUROPÉENNE
CÚIRT INIÚCHÓIRÍ NA HEORPA

EUROPSKI REVIZORSKI SUD
CORTE DEI CONTI EUROPEA
EIROPAS REVĪZIJAS PALĀTA
EUROPOS AUDITO RŪMAI

EURÓPAI SZÁMVEVŐSZÉK
IL-QORTI EWROPEA TAL-AWDITURI
EUROPESE REKENKAMER
EUROPEJSKI TRYBUNAŁ OBRACHUNKOWY
TRIBUNAL DE CONTAS EUROPEU
CURTEA DE CONTURI EUROPEANĂ
EURÓPSKY DVOR AUDÍTOROV
EVROPSKO RAČUNSKO SODIŠČE
EUROOPAN TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIN
EUROPEISKA REVISIONSRÄTTEN

Správa o audite riadenia svojej emisnej stopy Európskou centrálnou bankou

spolu s odpoveďami Európskej centrálnej banky

OBSAH

	Body
Úvod	1 – 5
Rozsah auditu a audítorský prístup	6 – 8
Kontrolné zistenia	9 – 56
Stratégie na zníženie emisií oxidu uhličitého	9 – 26
Znižovanie emisií oxidu uhličitého	10 – 15
Vyrovnanie reziduálnych emisií	16 – 19
Zabezpečenie komplexného výpočtu emisnej stopy	20 – 26
Nástroje environmentálneho riadenia	27 – 43
Schéma EÚ pre ekologické manažérstvo a audit (EMAS)	27 – 38
Program GreenBuilding	39 – 42
Etický kódex EÚ týkajúci sa energetickej účinnosti dátových centier	43
Udržateľné obstarávanie	44 – 56
Pravidlá ECB týkajúce sa obstarávania	44
Príručka organizačných postupov ECB	45 – 48
Usmernenie k udržateľnému obstarávaniu	49 – 55
Preskúmanie vzorky postupov verejného obstarávania	56
Závery a odporúčania	57 – 70
Definovala ECB stratégie na zníženie svojich emisií oxidu uhličitého a vykonávala ich účinne?	58 – 63
Má ECB primerané nástroje environmentálneho riadenia na podporu neustáleho zlepšovania?	64 – 67
Stanovila ECB štandardy udržateľného obstarávania a boli tieto štandardy dodržané?	68 – 70

ÚVOD

1. Európska centrálna banka (ďalej len „banka“ alebo „ECB“) a národné centrálné banky všetkých členských štátov Európskej únie (EÚ) spoločne tvoria Európsky systém centrálnych bánk (ESCB). Prvoradým cieľom ESCB je udržanie cenovej stability. ESCB tiež podporuje všeobecné hospodárske politiky EÚ so zámerom prispieť k dosiahnutiu cieľov EÚ. ECB na tento účel vykonáva úlohy uvedené v jej štatúte¹ a je zodpovedná za riadenie svojich činností a financií.
2. Audit Európskeho dvora audítorov (ďalej len „Dvor audítorov“) je založený na článku 27 ods. 2 štatútu, v ktorom sa stanovuje preskúmanie prevádzkovej efektívnosti riadenia ECB. Audit pokrýva environmentálne riadenie ECB a je zameraný najmä na opatrenia na zníženie emisnej stopy², ktorá sa vytvára v dôsledku operácií banky ako subjektu verejnej správy.
3. Rozhodovacími orgánmi ECB sú Rada guvernérov a Výkonná rada. Výkonná rada nesie celkovú zodpovednosť za riadenie každodenných činností ECB a jej zdrojov vrátane environmentálneho riadenia. Prijíma politiku v oblasti životného prostredia a rámec environmentálneho riadenia, zabezpečuje zdroje, vymenúva koordinátora pre životné prostredie a úradníka pre životné prostredie a potvrdzuje a schvaľuje uverejnenie každoročného environmentálneho vyhlásenia ECB.
4. V článku 11 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ) sa stanovuje, že požiadavky ochrany životného prostredia musia byť začlenené do vymedzenia a uskutočňovania politík Únie a činností, a to predovšetkým s ohľadom na podporu trvalo udržateľného rozvoja.

¹ Štatút ESCB a ECB je protokol pripojený k ZFEÚ.

² Emisná stopa je celkovým množstvom emisií skleníkových plynov spojených s činnosťou organizácie. Emisie skleníkových plynov sa zvyčajne počítajú a vykazujú v ekvivalentoch oxidu uhličitého (CO₂).

5. Politika Únie v oblasti životného prostredia vychádza zo zásady predchádzania škodám a zásad prevencie, nápravy škôd na životnom prostredí prioritne pri zdroji a zo zásady, že náhradu škody hradí znečisťovateľ³.

ROZSAH AUDITU A AUDÍTORSKÝ PRÍSTUP

6. V rámci auditu Dvora audítorov v roku 2013 sa posudzovalo, či mala ECB v období 2008 až 2013 politiku na zníženie negatívneho vplyvu jej administratívnych operácií na životné prostredie a či sa táto politika účinne vykonávala⁴. Dvor audítorov preskúmal, či:

- boli stanovené a účinne sa vykonávali stratégie na zníženie emisií oxidu uhličitého,
- boli zavedené primerané nástroje environmentálneho riadenia na podporu neustáleho zlepšovania,
- boli stanovené a dodržané štandardy udržateľného obstarávania.

7. Základom auditu boli dotazníky, rozhovory a analýza dokumentov a štatistických údajov, ktoré dala k dispozícii ECB. Jeho súčasťou bolo aj preskúmanie vzorky postupov verejného obstarávania.

8. Nešlo o audit „stopy oxidu uhličitého“, to znamená, že cieľom auditu nebolo zopakovať výpočet emisnej stopy ECB ani overiť správnosť údajov, z ktorých výpočet vychádzal.

³ Pozri článok 191 ZFEÚ.

⁴ Dvor audítorov posudzoval túto otázku aj vo vzťahu k iným vybraným inštitúciám, orgánom, úradom a agentúram a o výsledkoch plánuje vydať správu neskôr v roku 2014.

KONTROLNÉ ZISTENIA

Stratégie na zníženie emisií oxidu uhličitého

9. S ohľadom na zásady stanovené v ZFEÚ (pozri bod 5) existujú dva vzájomne sa dopĺňajúce spôsoby znižovania vplyvu emisií oxidu uhličitého, ktoré vytvára ECB, na životné prostredie:

- a) prioritne znižovaním týchto emisií;
- b) vyrovnaním reziduálnych emisií prostredníctvom kompenzácie.

Znižovanie emisií oxidu uhličitého

Závazok znížiť emisie

10. Podľa najnovšej verzie politiky v oblasti životného prostredia z júna 2013⁵ je „ECB odhodlaná neustále zlepšovať environmentálnu výkonnosť a obmedziť na minimum svoju ekologickú stopu (...) prijatím opatrení na zníženie emisií uhlíka, ku ktorým dochádza pri každodenných operáciách (...)“.

11. Oproti predchádzajúcim verziám⁶ sa vo formulácii najnovšej verzie politiky v oblasti životného prostredia odstránila určitá nejednoznačnosť. V predchádzajúcich verziách bol vyjadrený záväzok znížiť emisie CO₂, ktoré vytvára ECB, avšak len „v princípe“.

Ciele týkajúce sa znižovania emisií

12. ECB pre seba stanovuje ciele týkajúce sa znižovania emisií v environmentálnych vyhláseniach. Prvým cieľom bolo 15 % zníženie celkovej

⁵ Schválená riadiacim výborom a podporená výkonnou radou prostredníctvom jej uverejnenia v environmentálnom vyhlásení ECB za rok 2013.

⁶ Pozri environmentálne vyhlásenie ECB za rok 2010 a aktualizáciu environmentálneho vyhlásenia ECB za rok 2012.

emisnej stopy v roku 2011 oproti údajom vykázaným za rok 2009⁷. Na rok 2013 si ECB stanovila za cieľ znížiť celkovú emisnú stopu o 10 % v porovnaní s údajmi vykázanými za rok 2011. Neboli stanovené strednodobé (t. j. na rok 2020) ani dlhodobé ciele (t. j. na obdobie po roku 2020). Takéto ciele sú dôležité pre plánovanie a zabezpečenie udržateľnosti environmentálneho riadenia organizácie.

Trendy v súvislosti s emisiami CO₂

13. Prvýkrát sa emisná stopa ECB vykazovala za rok 2008. V porovnaní s rokom 2008 dokázala ECB znížiť svoju emisnú stopu v roku 2012 vyjadrenú v absolútnych hodnotách (pokles celkového množstva emisií), a to aj napriek nárastu počtu zamestnancov. To bolo impulzom pre ešte dôležitejšie zníženie v relatívnom vyjadrení (na pridelené pracovné miesto). V **tabuľke 1** je zobrazený vývoj v absolútnom i relatívnom vyjadrení.

Tabuľka 1 – Zníženie emisií CO₂ v absolútnom a relatívnom vyjadrení (rozsah vykazovania z roku 2008)

	2008	2012	Vývoj
Celkové emisie (v tonách ekvivalentov CO ₂)	17 023	9 617	- 43,5 %
Počet pridelených pracovných miest	2 140	2 399	+12,1 %
Emisie na pridelené pracovné miesto (v tonách ekvivalentov CO ₂)	7,95	4,01	- 49,6 %

Zdroj: Environmentálne vyhlásenie ECB za rok 2013, výpočty Dvora audítorov.

14. Doteraz dosiahnuté zníženie emisií sa do veľkej miery pripisuje nákupu ekologickej elektrickej energie⁸. Zníženia boli dosiahnuté aj pokiaľ ide o vykurovanie a chladenie a obmedzili sa aj emisie v súvislosti s používaním

⁷ Tento cieľ bol prekročený a dosiahlo sa takmer 30 % zníženie.

⁸ ECB používa od roku 2009 elektrickú energiu z obnoviteľných zdrojov, ktorá sa neodráža vo výpočte emisnej stopy (nula emisií). V roku 2012 predstavoval podiel ekologickej elektrickej energie na celkovej spotrebe elektrickej energie 65,8 %.

kancelárskeho papiera a s tlačenými publikáciami. Emisie týkajúce sa pracovných ciest (autom, vlakom a lietadlom) boli v roku 2012 na tej istej úrovni ako v roku 2008 (podrobnejšie údaje sú uvedené v **tabuľke 2**).

15. ECB už nepredpokladá, že splní cieľ zníženia emisií na rok 2013 (pozri bod 12), pretože sa domnieva, že vyčerpala celý zoznam zlepšení, ktoré sa dajú technicky a finančne zrealizovať v jej súčasných prenajatých priestoroch. Okrem toho očakáva vplyv nárastu zamestnancov v dôsledku nových úloh v súvislosti s bankovým dohľadom.

Vyrovnanie reziduálnych emisií

16. Kompenzácia emisií CO₂ je mechanizmus, prostredníctvom ktorého organizácia vyrovnáva vlastné emisie oxidu uhličitého alebo ich časť tak, že niekomu zaplatí za úsporu ekvivalentného množstva oxidu uhličitého, ktorá sa dosiahla inde na svete, napr. úspory emisií vďaka veterným elektrárnam, ktoré nahrádzajú uhoľné elektrárne. Ak sa vykompenzuje celé množstvo emisií, ktorých vytvoreniu sa nedalo vyhnúť, činnosť možno považovať za neutrálnu z hľadiska emisií CO₂⁹.

17. Podľa environmentálneho vyhlásenia ECB za rok 2013 sa kompenzácia využila pri všetkých pracovných cestách vlakom spoločnosťou Deutsche Bahn. Pri 30,9 tonách CO₂ v roku 2012 predstavovalo toto množstvo len malý podiel z celkovej emisnej stopy.

18. Pokiaľ ide o obstarávanie služieb v súvislosti s pracovnými cestami do zahraničia, v usmernení ECB k udržateľnému obstarávaniu z decembra 2012 sa odporúča, aby banka včlenila požiadavku pre úspešného uchádzača

⁹ Pozri definíciu Ministerstva Spojeného kráľovstva pre energetiku a zmenu klímy v dokumente „Príručka o kompenzácií CO₂ pre verejný sektor“ (*A guide to carbon offsetting for the public sector*), druhá verzia, 2011, s. 11: „Neutrálne z hľadiska emisií CO₂ znamená, že – na základe transparentného procesu výpočtu emisií, zníženia týchto emisií a kompenzácie reziduálnych emisií – sa čisté emisie CO₂ rovnajú nule.“

vykompenzovať 100 % emisií skleníkových plynov spôsobených pracovnými cestami. V usmernení sa navrhuje, aby projekty, ktorými sa zabezpečuje kompenzácia CO₂ spĺňali kritériá doplnkovosti a stálosti, aby sa predišlo presunu zdrojov emisií (*leakage*) a dvojitému započítaniu a aby kompenzácie overovala nezávislá tretia strana.

19. V politike ECB v oblasti životného prostredia sa však otázka kompenzácie nerieši.

Zabezpečenie komplexného výpočtu emisnej stopy

Absencia právneho predpisu EÚ o spôsobe výpočtu emisnej stopy

20. Dvor audítorov zastáva názor, že spoľahlivé a úplné informácie o skutočnej veľkosti emisnej stopy organizácie sú nevyhnutným predpokladom pre definovanie a zavedenie účinných stratégií na znižovanie emisií.

21. Neexistuje však žiadny právny predpis EÚ o tom, ako vypočítavať emisnú stopu subjektu verejnej správy. V odporúčaní prijatom 9. apríla 2013¹⁰ Európska komisia (ďalej len „Komisia“) podnecuje k uplatňovaniu metódy environmentálnej stopy organizácií (*Organisation Environmental Footprint – OEF*) na meranie a vykazovanie environmentálneho správania organizácií verejnej správy počas ich životného cyklu. Používatelia metódy OEF by mali dodržiavať zásady relevantnosti, úplnosti, konzistentnosti, presnosti a transparentnosti.

Rozsah výpočtu emisnej stopy ECB sa postupne zväčšil

22. Pôvodný rozsah výpočtu emisnej stopy ECB v roku 2008 zahŕňal emisie v dôsledku vykurovania a chladenia, spotreby elektrickej energie, pracovných ciest a spotreby kancelárskeho papiera a publikácií. Rozsah z roku 2008 bol zväčšený dvakrát – v rokoch 2011 a 2012.

¹⁰ Ú. v. EÚ L 124, 4.5.2013, s. 1.

23. Od roku 2011 boli začlenené emisie v dôsledku ciest účastníkov konferencií. Emisie CO₂ vytvorené 20 000 externými účastníkmi konferencií a iných podujatí predstavovali v roku 2012 podľa odhadov približne 4 000 ton. Časť z týchto emisií však mohli zohľadniť už vlastné organizácie účastníkov, takže vzniká riziko dvojitého započítania. Na druhej strane sa do výpočtu nezahrnuli návštevníci mimo konferencií, ktorí do priestorov ECB pricestovali v roku 2012 (takmer 70 000).

24. Emisie v dôsledku spotreby energie externého dátového centra a chladiacich médií používaných v priestoroch ECB sa pri výpočte zohľadňujú od roku 2012.

25. **Tabuľka 2** obsahuje porovnanie pôvodného rozsahu vykazovania z roku 2008 a zväčšeného rozsahu z roku 2012.

Tabuľka 2 – Emisie podľa zdroja (rozsah vykazovania z roku 2008 oproti roku 2012)

	2008	2012	Podiel na emisnej stope za rok 2012
<u>Rozsah z roku 2008</u>			
Vykurovanie a chladenie	5 495,80	4 871,70	27,4 %
Elektrina	8 831,50	2 504,90	14,1 %
Pracovné cesty	1 741,40	1 748,80	9,8 %
Kancelársky papier a publikácie	954,30	491,20	2,8 %
SPOLU len v rozsahu z roku 2008	17 023,00	9 616,60	54,0 %
<u>Zväčšený rozsah z roku 2012</u>			
Cesty účastníkov konferencií	nie je k dispozícii	4 059,80	22,8 %
Spotreba energie externého dátového centra	nie je k dispozícii	4 085,50	23,0 %
Chladiace médiá	nie je k dispozícii	31,10	0,2 %
SPOLU len vo zväčšenom rozsahu z roku 2012	nie je k dispozícii	8 176,40	46,0 %
SPOLU v rozsahu z roku 2008 a zväčšenom rozsahu z roku 2012	nie je k dispozícii	17 793,00	100 %

Zdroj: Environmentálne vyhlásenie ECB za rok 2013, výpočty Dvora audítorov.

Ďalšie príležitosti na zlepšenie transparentnosti, úplnosti a relevantnosti

26. Podľa metódy OEF, ktorú odporučila Komisia v roku 2013¹¹, chýba vo výpočte emisnej stopy ECB niekoľko prvkov, najmä emisie spôsobené dochádzaním zamestnancov z domu do práce a emisie v dôsledku výstavby novej budovy ECB¹².

Nástroje environmentálneho riadenia

Schéma EÚ pre ekologické manažérstvo a audit (EMAS)

27. Podľa Komisie je schéma EÚ pre ekologické manažérstvo a audit (*Eco-management and audit scheme* – EMAS)¹³ „najspoľahlivejším a najsilnejším nástrojom environmentálneho riadenia na trhu“¹⁴. Cieľom EMAS je presadzovať neustále zlepšovanie environmentálnej výkonnosti organizácií.

28. Účasť v EMAS je dobrovoľná a účastníci „môžu získať pridanú hodnotu riadenia regulácie, úspor nákladov a imidžu na verejnosti za predpokladu, že sú schopní preukázať zlepšenie svojho environmentálneho správania“¹⁵.

Dodržiavanie a rozsah EMAS

29. ECB získala prvú validáciu EMAS v júli 2010¹⁶ a opätovnú validáciu v júli 2013. Nezávislý environmentálny overovateľ potvrdil, že politika ECB v oblasti

¹¹ Pozri príručku k environmentálnej stope organizácií (OEF), (Ú. v. EÚ L 124, 4.5.2013, s.107).

¹² Nové priestory ECB v sídle Grossmarkthalle.

¹³ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1221/2009 z 25. novembra 2009 o dobrovoľnej účasti organizácií v schéme Spoločenstva pre environmentálne manažérstvo a audit (EMAS) (Ú. v. EÚ L 342, 22.12.2009, s. 1).

¹⁴ Pozri informačný leták o EMAS „EMAS a ISO 14001: doplnkovosť a rozdiely“.

¹⁵ Odôvodnenie 8 nariadenia (ES) č. 1221/2009.

životného prostredia, jej environmentálny program, systém environmentálneho riadenia a konsolidované vyhlásenie za rok 2013 boli v súlade s nariadením (ES) č. 1221/2009 a že nie sú dôkazy o nedodržaní platných právnych požiadaviek týkajúcich sa životného prostredia.

30. EMAS sa vykonáva za pomoci existujúcich ľudských zdrojov (neutrálne z hľadiska počtu zamestnancov). Finančné náklady na spravovanie EMAS (poradenstvo, osvedčovanie, komunikačné činnosti) nepresahuje 100 000 EUR za rok.

31. Rámec EMAS zahŕňa všetky technické a administratívne činnosti v hlavných priestoroch ECB vo Frankfurte nad Mohanom, ktorými sú tri prenajaté výškové budovy, t. j. Eurotower, bývalá budova obchodnej banky Commerzbank a Eurotheum. Spolu majú celkovú rozlohu približne 133 000 m².

32. ECB si okrem toho prenajíma priestory v externom dátovom centre v mestskej časti Frankfurtu, tie však nespádajú do rozsahu EMAS. Emisie CO₂, ktoré produkuje toto dátové centrum, sa prvýkrát vykazovali v environmentálnom vyhlásení za rok 2013.

33. V súčasnosti prebiehajú prípravy na uplatňovanie EMAS v nových priestoroch ECB. Stavebné práce majú byť dokončené v roku 2014.

34. Dňa 9.novembra 2013 ECB oznámila svoje rozhodnutie pokračovať v prenajímaní budovy Eurotower, na ktorú sa vzťahuje EMAS, a budú v nej umiestnení zamestnanci zaoberajúci sa oblasťou bankového dohľadu¹⁷.

¹⁶ V tom istom čase bola ECB osvedčená podľa normy ISO 14001. EMAS zahŕňa všetky požiadavky normy ISO 14001.

¹⁷ Podľa súvisiaceho tlačového vyhlásenia plocha nových priestorov ECB v sídle Grossmarkthalle nebude postačovať na poatie zhruba 1 000 dodatočných zamestnancov, ktorých ECB potrebuje na vykonávanie nových úloh.

Program environmentálneho riadenia EMAS

35. Očakávajú presun do nových priestorov ECB sa zvyšovanie povedomia o životnom prostredí a zmeny návykov stali hlavnými témami programu environmentálneho riadenia na obdobie rokov 2012 až 2013. Podľa plánov bude toto zameranie pokračovať, pretože ECB očakáva, že nové priestory budú spĺňať vysoké technické a environmentálne štandardy.

36. Opatrenia týkajúce sa zvyšovania povedomia a zmien návykov v programe na obdobie rokov 2012 až 2013 boli neurčito sformulované, napr. „poskytnúť zamestnancom podrobné informácie o príležitostiach na podporu udržateľnosti v práci a doma“ alebo „podnecovať zamestnancov k používaniu verejnej dopravy na dochádzanie do práce.“ Preto je ťažké posúdiť ich celkový dosah.

37. ECB v súčasnosti nemá spoľahlivé informácie o využívaní verejnej dopravy na dochádzanie do práce a domov. Prieskumy o doprave sa medzi zamestnancami vykonávali v rokoch 2008 a 2012, výsledné údaje však neboli reprezentatívne.

38. Ďalšou prioritou v programe environmentálneho riadenia na obdobie 2012 až 2013 je udržateľné obstarávanie. Táto otázka sa analyzuje v bodoch 44 až 56.

Program GreenBuilding

39. Spoločné výskumné stredisko Komisie spustilo v roku 2005 program GreenBuilding. Program má za cieľ iniciovať investície do energetickej účinnosti nebytových budov, ktoré by boli evidentne ziskové, no ktoré by šli nad rámec platných noriem stanovených v európskej smernici o budovách a vo vnútroštátnych stavebných predpisoch. Partner v rámci programu GreenBuilding¹⁸ musí zabezpečiť, aby nové budovy spotrebúvali o 25 %

¹⁸ Počet registrovaných budov v Európe k 18. novembru 2013: 866.

celkovej primárnej energie menej, ako sa to požaduje v platnej stavebnej norme, pod podmienkou, že je to ekonomicky únosné.

40. V decembri 2009 ECB predložila spoločnému výskumnému stredisku dôkazy, že dizajn nových priestorov ECB spĺňa 25 % požiadavku, a bola tak uznaná za partnera v rámci programu GreenBuilding.

41. Podľa environmentálneho vyhlásenia za rok 2013 sa navyše očakáva, že budova bude o 29 % energeticky účinnejšia ako je norma definovaná v nemeckej smernici o energetických úsporách z roku 2007.

42. Zatiaľ neboli zverejnené žiadne definitívne informácie o tom, či bude ECB vyžadovať, aby boli normy programu GreenBuilding¹⁹ splnené v čase renovácie budovy Eurotower predtým, ako v nej budú umiestnení zamestnanci ECB pre oblasť bankového dohľadu²⁰.

Etický kódex EÚ týkajúci sa energetickej účinnosti dátových centier

43. ECB neprijala Etický kódex EÚ týkajúci sa energetickej účinnosti dátových centier, ktoré spoločné výskumné stredisko Komisie presadzuje od roku 2008. Tento dobrovoľný etický kódex bol vytvorený v reakcii na zvyšujúcu sa spotrebu energie v dátových centrách a potrebu znížiť súvisiace environmentálne a ekonomické vplyvy, ako aj vplyv na bezpečnosť dodávok energie. Účelom je poskytovať informácie prevádzkovateľom centier, zákazníkom a vlastníkom a presvedčiť ich, aby znižovali spotrebu energie nákladovo efektívnym spôsobom.

¹⁹ Existujúce budovy by po renovácii mali mať o 25 % nižšiu celkovú spotrebu primárnej energie, pod podmienkou, že je to ekonomicky únosné.

²⁰ V súčasnosti sú zamestnanci pre oblasť bankového dohľadu umiestnení v inej budove v blízkosti budovy Eurotower.

Udržateľné obstarávanie

Pravidlá ECB týkajúce sa obstarávania

44. Právny rámec pre obstarávanie tovarov, služieb a prác zo strany ECB je stanovený v rozhodnutí ECB/2007/5 ustanovujúcom pravidlá obstarávania²¹. Environmentálne charakteristiky tovarov, služieb a prác, ktoré sa majú obstarávať, sa v tomto rozhodnutí spomínajú len v stručnosti²². Pojem „udržateľné obstarávanie“ sa nespomína.

Príručka organizačných postupov ECB

45. Interné pravidlá obstarávania sú stanovené v príručke organizačných postupov ECB. Uvádza sa v nej záväzok ECB „obstarávať tovary, služby a práce spôsobom, ktorý zabezpečí nepretržitý a merateľný pokrok environmentálnej výkonnosti, ktorý sa dosiahne znížením vplyvu na životné prostredie pri zachovaní ekonomickej životaschopnosti“.

46. V interných pravidlách sa stanovuje, že environmentálne osvedčenie by malo byť vždy súčasťou výberových kritérií, ak je toto osvedčenie relevantné.

47. V prípade postupu, pri ktorom sa vyberá „ekonomicky najvýhodnejšia ponuka“, sa v interných pravidlách stanovuje nasledovné: „Ak sú environmentálne charakteristiky tovarov, služieb alebo prác dôležité, ich váha by mala predstavovať významný podiel z celkovej váhy.“

48. Z tejto formulácie by sa zdalo, že ide o celkový počet bodov za cenu a kvalitu, ktoré možno prideliť v rámci postupu verejného obstarávania. Dvor audítorov však pri audite zistil, že toto nie je bežná interpretácia a manažéri sa zvyčajne domnievajú, že podiel environmentálnych charakteristík na váhe sa stanovuje len na základe bodov za kvalitu. To môže viesť k situáciám, keď

²¹ Ú. v. EÚ L 184, 14.7.2007, s. 34.

²² Ako možné kritérium udelenia zákazky, pozri článok 26 ods. 2 písm. a).

environmentálne charakteristiky tvoria menej než 5 % z celkovej váhy za cenu a kvalitu. V takých prípadoch nie je pravdepodobné, že budú mať významný vplyv na výsledok postupu.

Usmernenie k udržateľnému obstarávaniu

49. V decembri 2012 centrálny úrad ECB pre obstarávanie (CÚO) vypracoval usmernenie ECB k udržateľnému obstarávaniu s cieľom podporiť systematické vykonávanie činností týkajúcich sa udržateľného obstarávania. V usmernení sa uvádzajú základné informácie, opisujú kritériá, ktoré sa majú uplatňovať počas celého postupu obstarávania, a navrhujú všeobecné postupy na vykonávanie činností týkajúcich sa udržateľného obstarávania.

50. V priebehu niekoľkých pilotných postupov obstarávania od roku 2010 do roku 2012 sa usmernenie upravilo. Do značnej miery vychádza z praktických odporúčaní EK týkajúcich sa ekologického verejného obstarávania (EVO), ktoré sú uvedené v príručke „Ekologický nákup“ (*Buying Green!*) a v rámci súboru nástrojov pre EVO²³.

51. Usmernenie sa vzťahuje na kategórie produktov a služieb, ktoré boli identifikované ako tie, ktoré majú najvýznamnejší environmentálny vplyv, pokiaľ ide o operácie ECB, t. j. kancelárske potreby/materiál, IT vybavenie, upratovanie, stravovacie služby, cestovanie do ECB a späť, prevádzka a údržba priestorov. V neskoršej fáze sa môžu pridať ďalšie kategórie.

52. Kritériá udržateľného obstarávania pre väčšinu vybraných kategórií produktov a služieb sú navrhnuté v prílohe k usmerneniu. Na rozdiel od súboru nástrojov pre EVO sa v prílohe k usmerneniu neponúka na výber medzi základnými („hlavnými“) a ambicióznejšími („komplexnými“) kritériami, navrhuje sa však jediný súbor kritérií pre každú kategóriu. Kritériá ECB sú zvyčajne náročnejšie ako hlavné kritériá v rámci súboru nástrojov pre EVO,

²³ http://ec.europa.eu/environment/gpp/index_en.htm.

nesplňajú však v plnej miere komplexné kritériá. V prípade IT vybavenia však kritériá ECB idú nad rámec komplexných kritérií v súbore nástrojov.

53. Usmernenie sa vzťahuje na niektoré oblasti, pre ktoré neexistuje žiaden súbor nástrojov EVO, t. j. kancelárske potreby/materiál a cesty do zahraničia. Na druhej strane niektoré relevantné skupiny produktov a služieb v rámci súboru nástrojov EVO zatiaľ neboli doplnené do usmernenia, konkrétne tie, ktoré sa týkajú nábytku a mobilných telefónov.

Postup na vykonávanie udržateľného obstarávania

54. Oddelenia zodpovedné za obstarávanie vybraných skupín produktov sú povinné:

- a) začleniť kritériá udržateľnosti, vrátane prístupu založeného na životnom cykle, do dokumentov k verejnej súťaži a do procesu udeľovania zákazky;
- b) overovať dodržiavanie kritérií udržateľnosti;
- c) zbierať údaje o dosiahnutých výsledkoch a oznamovať ich CÚO.

55. Za celkovú koordináciu úsilia v oblasti udržateľného obstarávania nesie zodpovednosť CÚO. Od roku 2013 je CÚO povinné predkladať správy o stave udržateľného obstarávania výkonnej rade. To sa bude vykonávať raz za rok v rámci koncoročnej monitorovacej správy o obstarávaní. Správa sa bude predkladať aj v rámci každoročného preskúmania environmentálneho riadenia.

Preskúmanie vzorky postupov verejného obstarávania

56. Dvor audítorov skontroloval vzorku postupov verejného obstarávania, pri ktorých boli podľa banky do dokumentov k verejnej súťaži zahrnuté

environmentálne kritériá²⁴. Na základe preskúmania sa potvrdilo, že ECB začala v roku 2012 systematickejšie uplatňovať EVO. Vo viac než dvoch tretinách preskúmaných prípadov boli splnené hlavné alebo komplexné kritériá EVO. Do rozsahu udržateľného obstarávania sa však potenciálne mohlo zahrnúť viac postupov, najmä tie, ktoré sa týkali IT vybavenia a stavebných prác.

ZÁVERY A ODPORÚČANIA

57. Dvor audítorov zistil, že ECB urobila kroky na zníženie negatívneho vplyvu jej administratívnych operácií na životné prostredie, vyzýva však na vynaloženie ďalších snáh a prijatie ďalších opatrení.

Definovala ECB stratégie na zníženie svojich emisií oxidu uhličitého a vykonávala ich účinne?

58. ECB definovala stratégie, v ktorých sa uprednostňujú investície do znižovania emisií oxidu uhličitého pred využívaním systémov kompenzácie CO₂ na vyváženie emisií spôsobených administratívnymi operáciami.

59. Oproti referenčnej hodnote z roku 2008 znížila ECB v roku 2012 emisie oxidu uhličitého celkovo o 43,5 % a takmer o 50 % na pridelené pracovné miesto.

60. Zníženie sa dosiahlo najmä vďaka nákupu elektrickej energie vytvorenej z obnoviteľných zdrojov, ktorá sa vo výpočte emisnej stopy neodráža (nula emisií).

61. Ďalšie znižovanie emisií bude zložité, pretože ECB významne rozširuje rozsah svojich činností v dôsledku jej novej úlohy v oblasti bankového dohľadu.

²⁴ Jedenásť postupov vybraných zo zoznamu 22 postupov obstarávania začatých v období od 1. januára 2012 do 15. februára 2013, v ktorých boli zahrnuté alebo zvažované environmentálne kritériá.

62. Pôvodný rozsah výpočtu emisnej stopy ECB z roku 2008 sa postupne zväčšoval, niektoré dôležité zdroje emisií sa však doteraz nezohľadnili. Predovšetkým nie sú známe údaje o emisiách spôsobených dochádzaním zamestnancov do práce a emisie v dôsledku výstavby nových priestorov ECB. Tieto emisie by bolo potrebné zohľadniť za pomoci metódy OEF, ktorú odporučila Komisia na meranie a vykazovanie environmentálneho správania organizácií verejnej správy počas ich životného cyklu.

63. V usmernení ECB k udržateľnému obstarávaniu z decembra 2012 sa odporúča, aby sa pri pracovných cestách používala kompenzácia emisií CO₂ v súlade s vysokými štandardmi. V súčasnej politike ECB v oblasti životného prostredia sa však otázka kompenzácie emisií CO₂ nerieši.

Odporúčania

1. ECB by mala pokračovať v znižovaní emisií CO₂ a definovať politiku na vyrovnanie reziduálnych emisií CO₂.
2. Výpočet emisnej stopy ECB by sa mal vylepšiť tak, že sa zohľadní usmernenie, ktoré je súčasťou metódy Európskej komisie týkajúcej sa environmentálnej stopy organizácií (OEF).

Má ECB primerané nástroje environmentálneho riadenia na podporu neustáleho zlepšovania?

64. ECB je od roku 2010 registrovaná v schéme EÚ pre ekologické manažérstvo a audit (EMAS). Rámec EMAS zahŕňa všetky technické a administratívne činnosti v hlavných priestoroch ECB vo Frankfurt nad Mohanom. EMAS je účinným nástrojom environmentálneho riadenia na podporu neustáleho zlepšovania. V súčasnosti prebiehajú prípravy

na uplatňovanie EMAS v nových priestoroch ECB, kde majú byť stavebné práce ukončené v roku 2014.

65. ECB očakáva, že jej nové priestory budú spĺňať vysoké technické a environmentálne štandardy. Preto sa po presune do nových priestorov plánuje ponechať zvyšovanie povedomia o životnom prostredí a zmeny návykov ako hlavné zameranie environmentálneho programu EMAS. Súčasné opatrenia týkajúce sa zvyšovania povedomia a zmien návykov sú však neurčito sformulované a preto je zložité posúdiť ich celkový dosah.

66. ECB sa zúčastňuje na programe GreenBuilding, ktorý podporuje Komisia, pričom cieľom je, aby sa v nových priestoroch spotrebovalo o 25 % celkovej primárnej energie menej, ako sa to požaduje v platnej stavebnej norme. Zatiaľ neboli zverejnené žiadne definitívne informácie o tom, či sa budú normy programu GreenBuilding vzťahovať aj v čase renovácie budovy Eurotower predtým, ako v nej budú umiestnení zamestnanci ECB pre oblasť bankového dohľadu.

67. ECB neprijala Etický kódex EÚ týkajúci sa energetickej účinnosti dátových centier.

Odporúčania

3. ECB by mala zabezpečiť, aby sa pri renovácii budovy Eurotower uplatňovali vysoké štandardy pre energetickú výkonnosť.
4. Pokiaľ ide o činnosti týkajúce sa zvyšovania povedomia o životnom prostredí a zmien návykov zamestnancov ECB, environmentálny program EMAS by mal zahŕňať merateľné ukazovatele na posúdenie pokroku a dosahu, napríklad monitorovanie počtu zamestnancov využívajúcich verejnú dopravu na dochádzanie do práce.
5. ECB by mala dodržiavať Etický kódex EÚ týkajúci sa energetickej účinnosti dátových centier.

Stanovila ECB štandardy udržateľného obstarávania a boli tieto štandardy dodržané?

68. V rozhodnutí ECB z roku 2007 ustanovujúcom pravidlá obstarávania sa udržateľné obstarávanie spomína len pri zmienke o environmentálnych charakteristikách tovarov, služieb a prác, ktoré sa majú obstarávať, ako možné kritérium udelenia zákazky. Neodráža to ambíciu ECB obstarávať tovary, služby a práce takým spôsobom, aby sa pri environmentálnej výkonnosti dosahoval nepretržitý a merateľný pokrok.

69. Od decembra 2012 platí usmernenie ECB k udržateľnému obstarávaniu a jeho cieľom je podporovať vykonávanie činností udržateľného obstarávania prostredníctvom praktických rád a systematického vykazovania.

70. Na základe preskúmania vzorky postupov Dvorom audítorov sa potvrdilo, že ECB začala v roku 2012 systematickejšie uplatňovať environmentálne kritériá.

Odporúčania

6. ECB by mala upraviť svoje pravidlá obstarávania, aby lepšie odrážali jej záväzok týkajúci sa udržateľného obstarávania.

7. ECB by mala informovať o výsledkoch dosiahnutých pri vykonávaní usmernenia k udržateľnému obstarávaniu vo výročných environmentálnych vyhláseniach.

Túto správu prijala komora IV, ktorej predsedá Louis GALEA, člen Dvora audítorov na svojom zasadnutí v Luxemburgu dňa 11. marca 2014.

Za Dvor audítorov

Vítor Manuel da SILVA CALDEIRA
predseda

**ODPOVEĎ EURÓPSKEJ CENTRÁLNEJ BANKY NA SPRÁVU EURÓPSKEHO DVORA AUDÍTOROV
O AUDITE RIADENIA EMISNEJ STOPY EURÓPSKOU CENTRÁLNOU BANKOU**

Európska centrálna banka (ECB) víta správu Európskeho dvora audítorov a oceňuje jeho pripomienky a odporúčania na ďalšie zlepšenie. Nasledujú poznámky ECB ku konkrétnym bodom správy a k siedmim odporúčaniam.

Bod 12: ECB berie na vedomie výhody stanovenia strednodobých a dlhodobých cieľov celkového zníženia uhlíkových emisií a stanovenie takýchto cieľov zväži po presťahovaní do svojho nového sídla.

Body 19 a 58: ECB v súčasnosti zvažuje návrhy na začlenenie kompenzačného záväzku v nasledujúcej aktualizácii svojej environmentálnej politiky v roku 2014.

Body 26, 37 a 62: Vzhľadom na to, že konečné znenie Príručky k environmentálnej stope organizácií (OEF) a najmä Sektorové pravidlá OEF boli vydané Európskou komisiou len nedávno a sú stále v pilotnej fáze, ECB mala zatiaľ len málo príležitostí na posúdenie ich vplyvu na výpočet a vykazovanie emisnej stopy. Pokiaľ ide o emisie spôsobené dochádzaním zamestnancov do práce, ECB v súčasnosti vypracováva metódu výpočtu s cieľom zahrnúť tieto emisie do ďalšej správy o emisnej stope v roku 2014. Viac informácií sa nachádza aj v našej odpovedi na odporúčanie 2.

Body 36 a 65: Opatrenia programu EMAS na obdobie rokov 2012 až 2013 týkajúce sa zvyšovania povedomia a zmien návykov boli sformulované širšie s cieľom umožniť, aby sa dali ďalej upraviť v súlade s potrebami rôznych skupín zamestnancov ECB. Aj keď sa celkový dosah týchto opatrení dá len ťažko dôkladne posúdiť, ECB zhodnotila ukazovatele ich úspešnosti. Napríklad kampaň „Power Off“, ktorú realizovali pracovníci Programu TARGET2-Securities, mala jasné ukazovatele a kladné výsledky, ktoré sú stále viditeľné.¹ Táto pilotná kampaň sa uskutočnila s podporou organizácie, ktorá sa špecializuje na environmentálnu komunikáciu, motiváciu zamestnancov a zmenu návykov, a jej cieľom bolo podporiť vývoj nástrojov, ukazovateľov a opatrení na úrovni celej organizácie. Pripravuje sa druhý pilotný program s cieľom rozvinúť koncepciu, ktorá bude neskôr zavedená v celej organizácii. Viac informácií sa nachádza aj v našej odpovedi na odporúčanie 4.

Body 42 a 66: Dohoda o prenájme budovy Eurotower obsahuje environmentálne ustanovenie, ktoré podporuje základné požiadavky Programu GreenBuilding na renovačné práce a príslušné stavebné predpisy. Hoci definitívne informácie zatiaľ neboli zverejnené, ECB začala s prenajímateľom budovy

Eurotower rokovania s cieľom zlepšiť energetickú hospodárnosť. Prenajímateľ navyše prehodnocuje účasť v Programe GreenBuilding. Viac informácií sa nachádza aj v našej odpovedi na odporúčanie 3.

Body 43 a 67: ECB víta skutočnosť, že sa po presťahovaní do nového sídla stane vlastníkom certifikovaného energeticky efektívneho dátového centra. Technické vlastnosti nového dátového centra, ako napríklad rozširiteľnosť kapacity, pružnosť a energetická efektívnosť, sú porovnateľné s rozsahom Európskeho kódexu týkajúceho sa energetickej efektívnosti dátových centier. Viac informácií sa nachádza aj v našej odpovedi na odporúčanie 5.

Body 44 a 68: Viac informácií sa nachádza v našej odpovedi na odporúčanie 6.

Bod 48: ECB zväži dôkladnejšie objasnenie váhy environmentálnych charakteristík v nasledujúcich aktualizáciách usmernenia o udržateľnom obstarávaní. V súvislosti s váhou environmentálnych kritérií výberu v rámci „hospodársky najvýhodnejších“ výberových konaní treba poznamenať, že takáto váha tiež musí byť primeraná váhe ostatných kvalitatívnych kritérií výberu. Cieľom je zabezpečiť adekvátne zohľadnenie celkového súboru prevádzkových požiadaviek v kritériách výberu a jeho primeraný vplyv na výsledok konania.

Bod 63: V rámci ďalšieho vývoja svojej environmentálnej politiky sa ECB zameriava na znižovanie a kompenzovanie uhlíkových emisií. Viac informácií sa nachádza aj v našej odpovedi na odporúčanie 1.

Odporúčanie 1: ECB bude pokračovať v snahe znižovať emisie CO₂ a určovať politiku kompenzácií zvyškových emisií CO₂.

Odporúčanie 2: ECB odporúčanie prijíma. Keďže metóda OEF Európskej komisie je stále v pilotnej fáze, ECB bude jej vývoj a výsledky sledovať s cieľom začleniť ju do výpočtu emisnej stopy.

Odporúčanie 3: ECB odporúčanie prijíma. Okrem súčasnej nájomnej zmluvy, ktorá obsahuje environmentálne ustanovenie, sa má s prenájomcom budovy Eurotower uzavrieť dohoda o nevyhnutných renovačných prácach a štandardoch, ktoré treba dodržať.

Odporúčanie 4: ECB odporúčanie prijíma. Do svojho nasledujúceho programu EMAS zahrnie merateľné ukazovatele, predovšetkým ukazovatele týkajúce sa zvyšovania povedomia o environmentálnych otázkach a zmien návykov zamestnancov.

¹ Ďalšie informácie sú na strane 14 Environmentálneho vyhlásenia ECB z roku 2013. Cieľom tejto kampane bolo podnietiť zamestnancov, aby v práci aktívne obmedzovali svoj vplyv na životné prostredie a aby sa zamerali najmä na zníženie spotreby energie. Dosiahli sa tieto výsledky: a) podľa odhadov ročné emisie klesli zo 124 ton CO₂ na 6 ton CO₂ a b) celková konečná bilancia vypínania spotrebičov počas kampane na troch poschodiach predstavovala v priemere 94 %. Len 6 % počítačových zariadení ostalo zapnutých.

Odporúčanie 5: ECB plne podporuje cieľ dobrovoľného Európskeho kódexu týkajúceho sa energetickej efektívnosti dátových centier, ktorým je znižovanie spotreby energie v dátových centrách v rámci Európy v záujme znižovania emisií, obmedzovania globálneho otepľovania a redukcie nákladov, a zväži možnosť požiadať o status účastníka.

Odporúčanie 6: ECB odporúčanie prijíma. Zväži možnosti lepšieho zohľadnenia svojho záväzku v oblasti udržateľného verejného obstarávania v nasledujúcej aktualizácii svojich Pravidiel obstarávania v roku 2014.

Odporúčanie 7: ECB odporúčanie prijíma. O výsledkoch dosiahnutých pri uplatňovaní usmernenia o udržateľnom obstarávaní bude informovať vo svojich ročných environmentálnych vyhláseniach.